

Datum: Donderdag 9 juni 2022

Tijd: Aanvang 15:00, 17:00 Borrel en bezoek tentoonstelling: Tijd en Eeuwigheid. Poëzie in beeld en woord

Locatie: CIRCL, Amsterdam

Ontzamelen in de praktijk: dilemma's en oplossingen

Een interactieve presentatie door Carolien Croon, directeur Bijbels Museum, over dilemma's die zij tegen kwam bij het afstoten van collectie.

Inleiding door Monica Bremer, voormalig bestuurslid Bijbels Museum.

'Jozef en de vrouw van Potifar.' 18^e eeuwse kopie van schilderij van Carlo Cignani. Voorheen: Collectie Bijbels Museum.

Musea vormen collecties, maar stoten ook (delen van) collecties af. Als het depot overvol is bijvoorbeeld, of als ze het collectieprofiel willen aanscherpen. Een geregistreerd museum moet zich bij afstoten houden aan zelfregulering van de Museumvereniging ('Leidraad Afstoten Museale Objecten' ofwel 'LAMO'). Daarbij dienen de Erfgoedwet en de Ethische Code voor Musea te worden gerespecteerd.

Het Bijbels Museum kwam in 2017 tot een opmerkelijk besluit: het afstoten van de *gehele* collectie. Dit afstoten betrof de eerste fase van de nieuwe koers van het museum. De tweede fase betrof het verlaten van het eigen museum pand, om daarna – zonder collectie en zonder eigen presentatieplek - op een volledig nieuwe manier museum te kunnen zijn. Het Bijbels Museum presenteert sinds enkele jaren uitsluitend reizende tentoonstellingen in het hele land. Met daaraan gekoppelde activiteiten. Bij collega-musea, in monumentale kerken, galeries, publieke en private gebouwen. En in de openbare buitenruimte. Met als gevolg een

sterk gegroeid publieksbereik, ruimhartig draagvlak van fondsen die hun bijdrage duurzaam en op meerdere plekken besteed zien, veel samenwerkingspartners in het hele land en meer landelijke uitstraling voor het Bijbels Museum.

Bij het afstoten van de collectie van het Bijbels Museum ging het in totaal om ruim 21.000 objecten. Hoe ging dat proces in zijn werk? Welke (juridische) dilemma's kwam het museum hierbij tegen in de praktijk? Welke oplossingen zijn daarvoor gevonden?

Op 9 juni vond in CIRCLE de voorjaarsbijeenkomst van de VKCR plaats met als thema: Het ontzamen van museale collecties. De bijeenkomst werd geïntroduceerd door VKCR lid Monica Bremer in haar functie als lid van Bestuur van het Bijbels Museum in Amsterdam. Zij vertelde over haar ervaringen als bestuurslid van het museum dat voor de moeilijke taken stond om eerst voldoende financiële zekerheid te vinden voor het voortbestaan van het museum en toen dat helaas niet lukte, om zorg te dragen voor een goed proces van ontzaming van de collectie van het museum. Vervolgens nam Carolien Croon, directeur van het Bijbels Museum het woord. Zij lichtte de complexiteit van de ontzaming van de collectie toe middels acht voorbeelden. Voor een groot deel van de collectie was het duidelijk waar de kunstwerken en objecten konden worden ondergebracht. Volgens Croon was er sprake van ongeveer 25 complexe situaties waarbij onderzocht moest worden hoe deze kunstwerken en objecten konden worden ontzamd. Het werd voor de aanwezigen duidelijk waar een museum bij ontzaming mee te maken heeft, hoe moeilijk en tijdrovend het kan zijn om een eventuele rechtmatige eigenaar van een object te achterhalen en om tot een goede afronding van ontzaming van de gehele collectie te komen. Het was een zeer interessante en leerzame middag dat met een gezellige borrel en het bekijken van de tentoonstelling *Tijd en Eeuwigheid. Poëzie in beeld en woord* in CIRCLE werd afgerond.

De presentatie vond plaats bij CIRCL, een circulair gebouw van ABN AMRO op Zuidas. Daar presenteerde het Bijbels Museum vanaf 10 mei 2022 een bijzondere tentoonstelling: *Tijd en Eeuwigheid. Poëzie in beeld en woord*. Het betreft een combinatie van monumentale papierkunst van Annita Smit, gemaakt van ultradun bedrukt bijbelpapier en vijf nieuwe gedichten, geïnspireerd op het thema 'tijd en eeuwigheid'. Voor de tentoonstelling schreef filosoof Joke Hermsen een essay, dat gratis ter beschikking wordt gesteld aan tentoonstellingsbezoekers.

